



॥ ॐ श्री परमात्मने नमः ॥

श्री रघुछोडरायनो परम लक्ष्मण

❖ श्रीरघु. ❖

नाटकनां गायनो तथा दुंक सार.

श्री/सरस्वति नाटकसभाज भाटे

छपावी प्रसिद्ध करनार.

वाडीलाल हरगोवनदास शाह.

भालेक—श्री सरस्वति नाटक सभाज.

अभद्रावाद.

—:०:—

अभद्रावाद, पानडारना नाटे आवडा

श्री मनहर प्रीतीग प्रगभा

भाषिकाव गणुपतराभेताप्या.

—:०:—

डीमत ०—२—० पे आना.



ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કંપીરાશ્રિત વિભાગ]

અનુક્રમાંક 5898

વર્ગાંક

પુસ્તકનું નામ બોડીપુત્રોના 123નાં ગાથાઓ

નિમ્ન ૭ - ૨૪

॥ ॐ श्री ॥

श्री रघुछोडरायनो परमलक्ष्म.

❀ ओ५५५५५५. ❀

नाटकनां गायनो तथा संक्षिप्त सार.



श्री सरस्वति नाटक सभाज्य भारे

छपावी प्रसिद्ध करनार.

वाडीलाल हरगोवनदास शाह.

भावेक—श्री सरस्वति नाटक सभाज्य.

हाल सु. अभद्रावाद आनंदलुपन थीअटर.



आवृत्ति ३ ॐ

प्रत २०००

संवत् १९७२

सने १९१६



अभद्रावाद.

पानडोरना नाके " मनहर " प्रीन्टींग प्रेसमां

भोतीलाल गणुपतराभे छापी.



किंमत ये आना.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
૮ મહાવાટ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

કનન
દે-૧૨૨/૨૧૧૮, ૮૧.

આ નાટક બાબતના દરેક હક ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં એક્ટ પ્રમાણે
માથેકે પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે. માટે તેમની રજા સિવાય
કોઈએ બજાવવું, બજાવવું અગર છાપવું, છપાવું નહીં.

॥ ॐ શ્રો ॥

શ્રી રણછોડરાયના પરમભક્ત.

બોડાણા નાટકનો દુંકમાર.

અંક પહેલો.

મંગળાચરણ.

પ્રવેશ ૧ લો-સ્થળ-ડાકોર. બોડાણાજીનું ઘર, શ્રી રણછોડરાયના પરમભક્ત બોડાણાજી હરીકિર્તન કરતા આવે છે. બાદ ભીક્ષા અર્થે એક દરિદ્ર સાધુનું આવવું બોડાણાજી તે સાધુને ભીક્ષા આપે છે. તેટલામાં અચાનક ગંગાબાઈનું આવવું. ભીક્ષા આપી તે બદલ પોતાના ધણી બોડાણા સાથે તકરાર. બોડાણો મૂર્તિપુજનો પ્રભાવ તેની સ્ત્રીને કહી સંભળાવે છે. પણ તે વાતને ગંગા તીરસ્કારે છે. મૂર્તિમાં ઇશ્વરત્વ રહેલું છે. તે વાત બોડી માની ગંગાબાઈ મૂર્તિને ફેંકી દેવા બય છે. મૂર્તિમાંથી શ્રી કૃષ્ણ પ્રગટ થાય છે. ગભરાઈ

હરીદ્રીને મારવા જાય છે. હરીદ્રીના મોઢામાંથી અખીની જવાળા નીકળે છે. આશ્ચર્ય.

ટપ્સો.

પ્રવેશ રજો-રસ્તો. અક્ષયારી પાખંડ રચવાના વિચારમાં આવે છે. તેટલામાં લીલાધરની એક સ્ત્રી સુરજ પોતાની જુવાનીના મદમાં અક્ષયારીપર મોહિત થાય છે. લીલાધર અને તેની ખીજ સ્ત્રી મળી આવીતા આવે છે. સુરજ અને મળી વચ્ચે તકરાર, સુરજ પોતાને જ્ઞાન મેળવવાની ઇચ્છા લીલાધરને બતાવી, અક્ષયારીને પોતાને ઘેર લઈ જવા લીલાધરને સમજાવે છે. લીલાધર અક્ષયારીને પોતાને ઘેર લઈ જાય છે.

પ્રવેશ ઉજો-ઉદયરાજની કચેરી. પુત્ર ન હોવાથી રાજાને થતા સંતાપ. પ્રધાન સાંત્વન તેરે છે. એટલામાં બોડાણાજી પ્રવેશ કરે છે. બોડાણાને માન મળેલું જ્ઞાન સરદાર-સિંહ દર્શા કરે છે. બોડાણાજી શ્રદ્ધાના મહિમા કહી સંભળાવે છે. રાજા પોતાને પુત્ર થાય તે માટે પ્રતિજ્ઞા લે છે. સરદારસિંહએ રાખેલી શ્રદ્ધાનું ફળ ન થાય તો શી સગ્ન કરવી તે પુછે છે પોતે હારે તો પોતાનું શીર આપવા કમ્બલ કરે છે. બોડાણાજી શ્રદ્ધા અફળ થાય તો પોતાનું શીર આપવા બધાય છે. સર્વે બોડાણાને ધન્યવાદ આપે છે.

પ્રવેશ ૪થો-વૈકુંઠધામ. રાધાનો સખીઓ સાથે આનંદ આદ શ્રી કૃષ્ણ પધારી રાધા સાથે પ્રેમવિનોદ કરે છે. કૃષ્ણને ભક્ત : બોડાણાનું સ્મરણ થાય છે. રાધા બોડાણાની હકીકત જાણી લે છે. કૃષ્ણ ભક્તની વારે જવા તૈયાર થાય છે. સાથે જવાની રાધા હઠ.

પ્રવેશ ૫મો-ઉદયરાજનો મહેલ. શ્રદ્ધા રાખવાથી રાણીને ગર્ભ રહ્યો તે બદલ આણુંદ. રાજા અને સરદારસિંહ વચ્ચે મતભેદ. રાજાનું જતું. રાણીને પુત્ર થાય તો ગુન કરવાનો સરદારનો નિશ્ચય. દાયાણીરૂપે કૃષ્ણનું આવવું. પ્રભુને દાયાણી સમજી પોતાનું કામ પાર કરવા સરદારની આજીજી. છેવટે પાંચ ગામની બક્ષીસથી કામ પાર પાડવા સરદાર પાસેથી લખાવી લે છે. આ બંનેનું જતું.

પ્રવેશ ૬ઠો-લીલાધરનું ઘર. મણીની ભક્તિ, તેની ઘાની સ્ત્રીતીમાં પાછળથી બ્રહ્મચારીનું આલોધન. મણીનો બ્રહ્મચારીપર તીરસ્કાર. બ્રહ્મચારી પોતાની ઇચ્છા પુરી કરવા બદલ સુરજની વીરૂધ્ધ લીલાધરને સમજાવે છે. લીલાધર બડ માની સુરજની પરીક્ષા કરી ઘરમાંથી કાઢી મુકે છે.

પ્રવેશ ૭મો-કૃષ્ણ દાયાણી રૂપે. ઉદયરાજ જેડે ગર્ભ નિષ્કર્ષ ગયા માંબધી વાતચીત કરે છે. વાત સાંભળી સરદાર દાયાણીપર ખુશ થાય છે. સરદારસિંહ બોડાણાને શીક્ષા

(૬)

કરવા માટે પકડી લાવવા રાજની આજ્ઞા માગે છે.
લાચારીથી રાજ હા પાડે છે. સરદારનો આનંદ.

પ્રવેશ દ્વિતીય-બોડાણાનું ઘર. ગંગાની ભક્તિ. બોડાણાને પકડવા
નિરસ્કાર કરતાં સરદારનું આવવું. ગંગાનું ગભરાવવું.
ગંગાપર કુદ્રુષ્ટિ. બોડાણાનું આવવું. સરદારસીંહ તેને
કેદ કરી લઈ જાય છે.

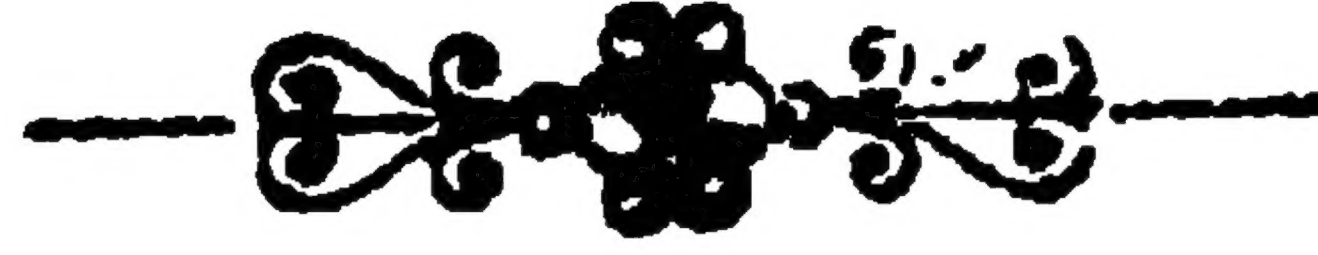
પ્રવેશ ત્રીતીય-વધ સ્થાન. વિચારગ્રસ્ત ઉદયરાજ. બોડાણો અને ગંગા
સહિત સરદાર આવે છે. રાજ ઇન્સાફનું કામ દીવાનને
સોંપે છે. બોડાણાની હાર થઈ છે સરદારસીંહની
શક્તિ થઈ છે. દીવાનને કહ્યું. પોતાની સરત પ્રમાણે
બોડાણો વર્તવા તૈયાર થયો. સરદારસીંહ બોડાણાનું
માથુ કાપવા સીપાઈઓને ઓર્ડર કર્યો. કૃષ્ણનું પ્રગટ
થવું બ્રાહ્મણ વેશે સરદાર અને કૃષ્ણ વચ્ચે તકરાર.
રાધા પુત્રને લઈને આવે છે. અને શ્રી કૃષ્ણનું મુળ
સ્વરૂપ પ્રગટ થાય છે.

ટુલસી.



(૭)

અંક બીજો.



પ્રવેશ ૧લો-ગામનું પાદર. ગોપલોકેનો વાર્તાલાપ. બોડાણાનું આવવું. શ્રી દારિકાનાથને કાલાવાદા કરી પોતાના ગામમાં લાવવા દ્રઢ વિચાર. રાગને પુત્ર થએલો હોવાથી માનતા મૂકવા સંધ સહિત દારિકા જતાં રસ્તામાં બોડાણાનો મેળાપ. બોડાણાનો યુવરાજને આશીર્વાદ. રાગ બોડાણાને રત્ન જવાહીર સહિત થાળ ભેટ આપે છે. ધન, ભક્તિમાં ઉપાધિરૂપ હોવાથી તેનો ઉપકાર સહિત અસ્વીકાર. તે થાળ રાગની આજીજીથી બોડાણો એક બ્રાહ્મણને દક્ષિણા તરીકે અપાવે છે. પોતાની સાથે વાહણમાં બેસાડી દારિકા લઈ જવા રાગ વિનંતિ કરે છે. બોડાણો પગે ચાલીને જવા ખુશી બતાવે છે. એક ગોવાળની ભક્તને પ્રભુ દર્શન માટે આજીજી. બોડાણાનો ભક્તિથી પ્રભુ મળે છે એમ સમજુતી આપે છે. ગોપને ખુશી.

પ્રવેશ ૨લો-દારિકાનું મંદિર. બોડાણાનું આવવું. ૭૦ વર્ષથી વ્રત લઈ પ્રભુ ભક્તિ કરતા જોઈ ગુગળીઓ શંકાશીલ. બ્રાહ્મણોની બોડાણા પાસે વ્રત. કિંજની બ્રહ્મભોજન કરાવવા વિષે માંગણી. રાગ તરફથી કાલે બ્રહ્મભોજન.

ધરે એવું બોડાણાને મોઢે સાંભળી બ્રાહ્મણોની ખુશી
 બોડાણાની ભક્તિથી પ્રસન્ન થઈ સાક્ષાત પ્રભુ દર્શન.
 ઇચ્છાનુસાર માંગી લેવા પ્રભુનું બોડાણાને કહેવું.
 પોતાની વૃદ્ધાવસ્થા થવાથી સેવા નિમિત્તે દારિકા સુધી
 નહિ આવી શકાય માટે પ્રભુને ડાકેર પધારવાની
 માંગણી. પ્રભુજી ખીજી વખત બોડાણો આવે ત્યારે
 ઝંડુલ લેતા આવે અને તેમની સાથે ડાકેર જવાની
 કમુદ્ધાત. આનંદ સાથે બોડાણાનું જવું.

પ્રવેશ ૩ બે-લીલાધરનું ધર. લીલાધર સુરજને ધિક્કારતો પ્રવેશે
 છે. મણી સાથે સુરજના ચરિત્ર સંબંધી વાતચીત.
 મણીની ભક્તિ જોઈ લીલાધરનું શંકાશીલ થવું. તેને
 માનસિક પુજ્ઞ કરવાનું કહે છે. બ્રહ્મચારીની વર્તણૂક
 માટે મણી સાથે વાતચીત. અંતે બ્રહ્મચારી લુચ્ચો છે
 એવા હસાવપર આવવું. જો પોકળ પકડાય તો નાક
 કાન કાપી લઈ વિદાય કરવાનો દૃઢ નિશ્ચય. જાનેનું
 પોકળ બતાવવા મણીની કમુદ્ધાત. લીલાધરનું ધરમાં
 સંતોષ રહેવું બ્રહ્મચારીનું આવવું. પ્રેમની માંગણી
 મણીએ કરેલી બતાવટ. લીલાધરનું આવવું. બ્રહ્મચા-
 રીની ક્ષેત્રી.

પ્રવેશ ૪ થો-નગરનું પાદર. બોડાણાનું ભક્તિ કરતાં આવવું ત્યાં
 સરદારને સપે દંશ. બોડાણાની આજીજીથી શ્રી કૃષ્ણે

કરેલો સરદારનો બચાવ. બોડાણાને સરદાર વચ્ચે તક-
રાર. સરદાર બોડાણાને મારવા જતાં વૃક્ષમાંથી થી
કૃષ્ણનું પ્રગટ થવું.

પ્રવેશ પંચો-ગંગાનું ધર. બોડાણાએ ઠારિકામાં બનેલી બાંનસ.
સંબંધી ગંગા સાથે વાતચીત. કૃષ્ણ પ્રભુએ ઇન્દ્ર
આવવા આપેલું વચન.

પ્રવેશ ઇકો-ગામનો ચોરો. બોડાણાએ પટેલ પાસે કરેલી સ્ત્રેક્ષ્ણ
માંગણી. અંતે પટેલોની આપવા માટે કયુક્તાન. વ્હેલ
લાઇને જાય છે.

પ્રવેશ ઉમો-સુરજનું ધર. નાક કાન કાપેલા અક્ષયારીનું. અંતે
વેશે સુરજને ત્યાં આવવું. શોધવા નીકળેલા લીલાધર-
નું આવવું. અક્ષયારીનું સંતાઈ જવું. મણી અક્ષ-
યારીને શોધી કાઢે છે. લીલાધરનો સુરજને ખદ્યાલ.
માટે હપકો. સુરજ પશ્ચાતાપ કરે છે. અક્ષયારીને રંગ
આપવી. તણે જણવું જત્રાએ નીકળવું.

પ્રવેશ ઉમો-દ્વારિકાનું મંદિર. મિષ્ટાન જમેલા આશ્વિણની ખુ-
શાલી. બોડાણાનું આગમન દારબંધ બેઠને દિલ્લીગીરી
બકિતના પ્રભાવથી દરવાજા ખુલી જાય છે. કૃષ્ણનું
પ્રગટ થઈ બોડાણા સાથે વ્હેલમાં બેસીને જવું.

(૧૦)

અંક ત્રીજો.



અવેશ ૧જો-શિવાજીની કચેરી. કૃષ્ણ પરમાત્માના ગુમ થવા બદલ ગુગળીઓની ફરીઆદ. ગુગળીઓને આશ્વાસન આપતાં રાગનતું શોધ માટે નીકળવું.

અવેશ ૨જો-રસ્તો. બ્રહ્મચારીનો અફસોસ. કપડી સરદારને પશ્ચા-તાપ. બોડાણાનું ખુન કરવા સંબંધી બ્રહ્મચારીને સરદારની કિસ્કેરણી. બોડાણાની ખોળ માટે શિવાજીના સરદારનું આવવું. તપાસ મેળવી ચાલ્યા જવું. બ્રહ્મ-ચારીનું બોડાણાને દાર મારવા જવું. સરદારનું ગંગા પાસે જવું.

અવેશ ૩જો-પાદર. કૃષ્ણ પરમાત્માનું બહેલ સહિત ગામને પાદરે આવી લાગવું. બોડાણાનું આશ્ચર્ય થવું. શ્રી કૃષ્ણ બોડાણાને લીમડાનું દાતણ આપે છે. તે મીઠું લાગ-વાથી શંકાશીલ થાય છે. તે જમાનું મહાત્મ્ય સાચ-વવાને માટે બહેલમાંથી કિવરી તે જગાએ પરમાત્માનાં પગલાં કરવા સંબંધી વિનંતી. પરમાત્માએ ભક્તની ઇચ્છા પૂર્ણ કરવી. ડાકેરમાં ગુપ્ત રહેવા માટે શ્રી કૃષ્ણની બોડાણા સાથે વાતચીત ગોમતીમાં સંતાવાનો

દરાવ. પ્રભુ દર્શન માટે ગોપનું સાહસ. પ્રભુના
ચતુર્ભુજ દર્શન.

ટીકણી.

પ્રવેશ ૪થો-૨સ્તો. બોડાણા ધ્યાનસ્થ સ્થિતિમાં બ્રહ્મચારીએ બોડા-
ણાનું ખુન કરવા આવવું. બોડાણાને પોતાનો ક્રિપકાર
માનતો જોઈ બ્રહ્મચારીએ નમી પડવું. બોડાણાને
પોતાના શુરૂ તરીકે માનવા. આદ સરદારને પકડવા
માટે બ્રહ્મચારીનું જવું. લીલાધર, સુરજ તથા મળીનું
આવવું. એકાએક બંધન બોડાણાનો મેળાપ. સત્ય રંગનો
ખતાવી બોડાણાનું જવું.

પ્રવેશ ૫મો-ગંગાનું ધર. ગંગા પ્રભુ પ્રાથના કરે છે. આદ
સરદારનું અચાનક આવવું. ગંગાને પોતાની કરવા
સરદારની માંગણી અને ગંગાનો તીરસ્કાર. બળાત્કાર
કરવા જતાં બ્રહ્મચારીનું આવવું. ખંતેની નકારાર. અને
બ્રહ્મચારીના હાથે સરદારનું ખુન.

પ્રવેશ ૬ઠો-રણસંભ્રમ. કિદયરાજ પોતાના માણસોને કિડકેરવા
બદલ વાતચીત. યુવરાજનું આવવું. આગમન નયાર
કરવા બદલ પિતાની આજ્ઞા.

પ્રસન્ન-ગોમતીનો દેખાવ. શિવાજીનું આવવું. વાદવિવાદ
અને યુદ્ધ. બોડાણાનું અચાનક આવવું. ગુપ્તગીએ બોડાણાને આણ

મારવું. બોડાણાનું મૃત્યું. શ્રી કૃષ્ણનું ગોમતીમાંથી નીકળવું. શિવા-
 હોએ પોતાની ભૂલની ક્ષમા માંગવી. ગંગાએ પૂજન. માટે આવવું.
 સ્વામીનું મૃત્યું જોઈ મૂર્છા. ગંગાને શ્રીકૃષ્ણએ આપેલું આશ્વાસન.
 કૃષ્ણ પ્રભુને દારકા લઈ જવા ગુગળીઓની આજીજી. તે માટે શ્રી
 કૃષ્ણે કરેલો અસ્વીકાર. દારિકાનો મહીમા રહેવા માટે અને ગુગળી-
 ઓના પોપણ માટે શ્રી કૃષ્ણે સાવિત્રી વાવમાંથી પોતાની મૂર્તિ
 નીકળશે અને જાગ્રાનો મહીમા રહેશે તે માટે સમજાવતી. આર માસ
 પોપણ કરવાને ગુગળીઓને પોતાના ભારોભાર સુવર્ણ આપવાની
 કમુદાન. કૃષ્ણ પરમાત્માનું તોળાવા માટે ત્રાજવામાં બેસવું ગંગા
 બાદએ પોતાની વાળીપર પોતાનું પુણ્ય મૂકી તોળાવું. વાળીનું વજન
 વધવું. ગુગળીઓની નિરાશા. ધન ધન ગંગાબાધની વાળી.
 સવા વાલ થયા વનમાંથી. બોડાણાનું પુનઃ સજીવન થવું. ટ્રાન્સફર.
 રણછોડજીની મૂર્તિની સ્થાપના, ઈંદ, શંકર, અક્ષા વગેરે દેવોનું
 આગમન. આશીર્વાદ.



બોડાણના ખેલમાં આવતાં પાત્રોનાં નામ.



કૃષ્ણ માહારાજ...	શ્રી હારીકાનાથ.
લકતરાજ બોડાણો...	શ્રી ખાખરીઆનો એક ગરાસીઓ.
ઉદયરાજ...	દંકપુરનો રાજ.
સરદાર...	ઉદયસીંહનો.
દિર્ઘદર્શી...	ઉદયરાજનો દીવાન
ઉત્તમસિંહ...	ઉદયરાજનો પુત્ર.
લીલાધર...	એક વાણીઓ.
અક્ષયારી...	દંકરૂપીનો શીષ્ય.
શીવાજી...	હારીકાનો રાજ

સ્ત્રી પાત્રોનાં નામ.

ચંબા...	બોડાણની સ્ત્રી.
રાધાજી...	શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનની વીમુની.
મુરજી મણી }	લીલાધરની સ્ત્રીઓ.

એ સિવાય ગુમગીઓ, દરબારીઓ, કંચનીઓ, ગોવાળીઆ.
ચંડેલીઆ, મારાઓ, નારદ, શંકર, પાવેની વિગેરે. વિગેરે.

॥ ॐ श्री ॥

श्री रघुछोडरायना परमलक्ष्म.

ओडाएना नाटकनां गायनो

अंक पहिलो.

स्तुति-

१

छारा नाथ विधन हर;
हर तुं पद प्रणाम शीश स्वीकार,
आद्य निरंजन, भव भय भंजन.
दधीनी भयं दुःखती नाथ.
शानी सुकानी साथ निगम पंथ,
नमम नाथ पार तुं तार.

छारा.

छारा.

आवाजा—

२

भली भक्तिनी भाण, भय्यी भाखेकने आण,
सज्जे सकण सज्जन, अमुल सुपणु ओ.
धारी भाणा प्रह्लादछो, करी स्थाय नरसिंहछो,
प्रीन धरी धरीओ,

भली.

भली.

(૧૬)

ધન્ય છે ધ્રુવરાજ, શુકમાં અચળ છે આજ,
અક્તિ મોતીને હંસ ચરજે.
જનની જણે તો જણુ દાખાતા કે શુરજન,
નહિ તો રહે વાંઝણી, નુર ના ગુમાવ જન.
ધન્ય છે ગંગા માતા,
વાળીમાં શ્રી સામ તોળાતા,
અક્તિ ભુવણુ સજજે.

ભલી.

-બોલાણો—

૩

છમી ત્હારી વા'લારે અંતર પટમાં,
બાવી ઘટમાં વિશ્વ વિહારી મનમાં,
રહો વિરાજી તનમાં. છમી.
ધરી છે માગી મય માળા, સોહે છે સુંદર વનમાળા,
લગની કનૈયાથી લાગી જગમાં,
રહ્યા વ્યાપી ઘટ ઘટમાં. છમી.
જડયાં છે એ રતન મનોહર,
વસર આજી સુંદર કર. લગની...છમી.

-સુરજ—

૪

જેવી ખીલી મધુર ફુલવાડી, યુવા મસ્ત ગોરડી,
અંગ કિમંગ રંગ રસધારી, વસંતની વેલડી,
આવે રતુરાજ,

આવો રસરાજ,
કસે કસ કંચુકીની, સ્તન રસ ઝારી,
અમર મધુકર મધુરવ, અનંગ કિપાસી,
પિયુષ બર આંખડી. જોવી.

સુરજ-બ્રહ્મ-

૫

રસ લૂટો રસીલા રંગ માણા મોઝલા,
મારી જોઅન કળી આ રસમાની,
(સ્વ) મારા મનની વેરણુ કળી થાની,
પવન દાગુ, હું પાલવે આ,
બ્રહ્મચારીને એનારે આના,
વાહ બ્રહ્મચારી, અગ ધ્યાન ધારી,
વાહ લટકાળી, વાહ ચટકાળી,
કંઈ કામણુ કીધું બારી,
બાજો બોજો બ્રહ્મચારી. રસ.

મણી-લીલા-સુરજ-બ્રહ્મ- ૬

ચાલો મારા લીલા સુખણુ, વારી હું મનકિ પ્રાણુ,
હું તારો વેચાણુ. ચાલો.
સતિ કેકે જોવી નાર, મળી મારો એટો પાર,
મળજો સૌને આવી નાર.
અની હું તો બકનાણી, બજવાને સારંગ પ્રાણી,

(૧૮)

મતી મતી મેં તો જાણી, ઇનામાનાં રહેા શાણી
એક મોટા ગદ્દોને, એક નાની સરખી ઘોડી,
હું તારો પ્યારો મેં તું મારી પ્યારી,
જાને અનાડી શું માંડી લવારી.

કંચનીઆ-

૭

ધંધ પપ ગમપ ગમરે સાસા;
રેરે ગમ પપ ગન રેરે સાસા;
પપ સાસા રેરે સાગમ રેરે સા;
ગમપ ગમરે સાસા સાનીધપ;
મપની ધપપ મપ ગમરેસા...

બોડાણા-

૮

તારી ધીરે ગાડી હાંકરે, મેરામણુ ગાડીવાળા,
તારી મજરે ગાડી હાંકરે, મેરામણુ ગાડીવાળા,
બોડા છુટ્યા થાનસે પીછે પડી પોકર,
દસ દરવાજા બંધ હુવા તોખી, નીકળ ગયા અસવાર—તારી.
ગંગા કીનારે ધર કરી, અને નહાવો નિર્ભળ નીર,
આપ્યા વિના શું પામીએ, તે કહી ગયા દાસ કપીર—તારી.

સાખીઆ-

૯

હુંએ હુંએરે રાધેમણી, માણેક જડીયત્ત હાંડોળે,
વૃષભાનુ તનયા તમ હુંએ કોડી શશી રહ્યા કગીરે હુંએ.

(૧૬)

કર કંકણ કલર વકરી, ક્ષેમતાને શોધજો,
નયન બકરી વકરી, રોહ અમૃત રેણવજો,
કર પલ્લવ કમળ પસારી પ્રેમને પ્રકાશજો,
નખ કાત ચક્રી જુને ખણી, મહા બાવને રીઝાવજો,
કોટી કંદર્પ રૂપ વાણ રાધે અનુપ,
કૃષ્ણ તેજ આપ રૂપ. દમણી.

સખીઓ-રાધા-

૧૦

હારે શાણી ચાણે સુરંગી સહેલી પ્રેમ રસ રેલી,
શામ રંગીની વાત જોઈ બેઠી આ બેની નવેલી પ્રેમ ઘેલી.
સખીઓ હું હારી, હું હારી, હું હારી, મને ન સતાવો ખસ જાઓ,
નેહ શ્રી નાથજીને નયને નચાવો, અજાણ્યાં બની શું બનાવો,
બોલીને બોલી શું બાળો બજેલીને બધ નડી સરમાઝા,
મઈ સૌ જાણી સખીયો, મનની વાત,
પુલકે ઘાટ મળશે નાથ બેઠ ન બાંખની બોળી ગોરી હારે.

રાધા-કૃષ્ણ-

૧૧

કાના ઘેલા મને સતાવો નહિ સહુણા,
ગોરી ગુણ ધામ, તજો હક નામ,
વારે વાણ રસીલા રીસાળા છોગાળા
સુંદીર શામ--
ગીરીવર ધાર, વાર પ્રિતિ પ્રાણ.

કાના.

શામ ધનશામ, હૃદય આરામ,
 બાણી બુદ્ધી પ્રભુ પ્રીત, ચોરી ખાતા નવનીત,
 બાણી એવી તમ પ્રીત,
 માહું ના લગાડો પ્રાણના આધાર,
 હરિ સાથે હ્યો દાસીને નામી વીનવતી.
 વાહ વાહ વાહ—

ગોરી

કૃષ્ણ ઉર્ફે દાયાણી—

૧૨

ચમકત તન લટક ચટક મટકથી ચાલ ચાલી,
 રમક ઝમક ખ્યારી,
 મદન કમળ મગન ચાર ફરતી ધરતી સોજે શૃંગાર,
 મદન અગન જોખન ઝલક કિમંગ રંગત જામી,
 જોઈ આ આકૃતિ રતિનો પતિ બાન બુલે,
 જોતાંની સાથ શીવ બ્રહ્માનું મનકું હુલે,
 તો તે પામરનું શું ગજુ કે પરખશે મુજને,
 દસાનું દંદમાં મુરખ મનથી શું કુલે.

મદન.

દાયાણી-સરદાર—

૧૩

વાહરે શાણા સરદાર છો,
 રંગે રમો રસ રાજજો.
 ભોળાને કાલી ના જાણજો,
 કામકાજ આજ આપ નક્કી સમજજો

પ્રાણુદોર હાથ હું પ્યારી સમજાને,
ચિન્તા ઉર લેશ ના લાવજો,
વિશ્વાસે નાવ પાર તારજો.

ચાહરે.

મણી—

૧૪

ચરણ અમીની હું તો પ્યાસીરે—દાસી.
હું તારી ભક્તિની પ્યાસી—
વા બાળતીરા ગીરધર લાલા,
હૃદય કમળ નીત રહેજો પ્રકાસીરે—દાસી.
દેવ દયાળા, રસિક રૂપાળા,
તન મન ધન તમ ચરણ કિપાસીરે—દાસી.

બ્રહ્મ—મણી—

૧૫

રસ બસ યૌવનની ખીલી ફુલવાડી,
મહી કુસુમ ઝુંબે ઝુંબાવે,
તારી મીઠી મીઠી માયા મહી લપટાવ,
દેતી મોઢા મોણું પ્રેમદાન કરી ભાવ.
માયા જેવું રૂપ તારું, બ્રહ્મ સમીપે આવ,
થાશે પાવન પ્રેમ પસારી આલિંગન દે આવ.
વાહ ભોળા બ્રહ્મચારી ભાઈ,
સારી તમે શોધી આ સગાઈ,
જોગટા સંસારીના વેવાઈ,
ઠીક કરવા માંડી આ ડંગાઈ, ચાલ હટ.

મહી.

મહી.

(૨૨)

છેક આમ વચન આણુ, ઘટે ન પ્રિય પ્રાણુ,
શુધ યુધ ત્યાગી તારી માયા મને લાગી,
જીડી ફુનિયા દેને ત્યાગી, થકને વેરાગી,
દૂર ન લાગ્યા, કામી પ્રપંચી તું અધા,
ચૂપરે ગદ્દાના ગદ્દા પિંક ન ના.

વાહ

સુરજ—

૧૬

લલિત આ ચંદ્રવદન લટકાળી ચાલપર મોહી રહ્યા બ્રહ્મચારી,
છમીલી નવ જોખન નારી, કામીની કામણ કરનારી— લલિત.
ગુલાબી ગાલ, ચંદ્રસમ બાલ,
અધરથી અમૃતરસ છલકાય, જોખનની કુલવાડી કિભરાય—લલિત.

લીલા-મણી-સુરજ-બ્રહ્મ— ૧૭

દૂરથા કદંગી કુછંદી અધિચારી નાર,
શરમ શરમ મને હનર બાન હું બૂલી,
બૂલી ગમાર, પીયુ પ્યાર (૨)—દૂર થા.
વાહ આજી રચાઈ આ મન માનતી,
નજર તું ટળ જા, નિર્લજ્જ તું મરજા—દૂરથા.

ગંગાબાઈ—

૧૮

સ્વામી સંભાળેરે, હે કૃપણ કૃપાળા,
શરણ લેજો અનાથોના નાથ પતિ મારા,

કાસ્યુ કરણુ વિધન વીઠારણુ છો રાધે પ્યારા. સ્વામી.
 ભડભડ ગીરી ગીરી દવ પ્રજળતો, હરણાં પામે ત્રાસ,
 શર સાધે છે પારંધી, છવનની નહિ આશ,
 આવો વારે બળવીર, દુષ્ટ સુતાનાં પૂર્વાં ચીર. સ્વામી.

બોડાણો—

૧૬

શીદ બળી જતોરે પતંગ છવ દાવે પડી,
 તજ મોહ માયાને ભજ શામ— શીદ.
 સગાંને સંબંધીરે, સાથ નહિ કરશે કદી,
 કાળ જવ ભરે કોપી કામ પાપીયા પોકારેરે
 પુન્ય કંઈ ના કર્યુરે,
 પછી પસ્તાશો પામર પ્રાણુ પોક પાડી રેવેરે,
 હવે પ્રભુને ભજુરે— શીદ.

બોડાણો—

૨૦

આવો ગરૂડ ચઢીને નંદલાદારે, પારંધી પુડે પડ્યો છે જ હોજી.
 રે-રે-હીરણુકસ્યપને હીરણુક્ષ, અચુર હતા ચંકાળ,
 હણીયા ભક્ત પ્રસહાદને કાજેરે— પારંધી.
 રે-રે-કુંભકરણુ રાવણુ વળી, રોઝ્યા રણુ મોઝાર,
 આપ્યું રાજ્ય વિભીષણુ તાજરે— પારંધી.
 રે-રે-કાચળને વળી કાચળો નીકળ્યાં જળની બહાર,
 દવ લાગ્યોને રેલી જળ ધારરે— પારંધી.



(૨૪)

અંક ૨ જો



ગોવાળા—

૨૧

હોય ગોવાળા, રમીયે જમીયે કપલા ધામમાં,
ભજનના ખુબ ભાજન ભરીયે, ખુબ પીએ નંદનો લાલો રીઝવીયે,
જોઈ હાં ભકતોની ગલીહારી, મોહી રહ્યા મોટા મુનીવર ભાઈરે,
મોડાણોને ગંગામાના સુત આપ્યો, રાજન કદ્ય મહારાજને—
હોય ગોવાળા.

મોડાણા—

૨૨

અખિલ જગે અવિનાશી, લીલા વિલસે માલતી,
કણ કણમાં વિમૂનિ વરસતી સરસી ફાલતી,
દારામતીના ગિરધરની પૂર્ણ પ્રીતી નટવરની,
મુગનોય વાચા આપી શીખવે પાંડા નિગમોના,
લગડાઓ આદ્રિ ઓળંગે ગાતા ગાનો વિશુ વરના,
ભક્તિ ભકતોને પાળતી. અખિલ.

મોડાણા—

૨૩

મહીમા વિભુની ભક્તિનો લેતી તું પીછાની,
ભવરણ માહે શાન્તિદા મુખ વિશ્રામી—

મહી.

(૨૫)

પ્રહ્લાદની વારે અવિનાશી, વિચર્યા વિનતી માની,
ભીડઅંજનને ના હરિજનોની ભીડ અગ્નિથી. મહી.
ગંગેન્દ્રને લીધો કિહારી, પલમાં પ્રેમ પ્રમાણી.
દુઃખીઆના બેલી, ભક્તિની ભાળી એવાણી. મહી.

બોડાણો-કૃષ્ણ—

૨૪

રે દરશ દો પ્રેમ પ્રસારી મુરારી,
આધાર તારો મને ભારીરે. રે દરશ દો.
સંસાર અસારીયામાં આશરો નમારો,
શરમ ભરમ રાખ મારીરે. રે દરશ દો.

સાખી.

ભક્તાધીન હું ભક્તની, સત્વર ચડતો વાર,
ભવ અધન છેદી બધાં, રાખું શરણ મોઝાર.

કૃષ્ણ-બોડાણો—

૨૫

ભક્ત તન્ને કિયાટ, તન્ને ગભરાટ, વિચારો વાત.
થાશે ધાર્યું સાક્ષાત, થઈ નિરાંત મન કરો શાન્ત,
લાવું જોઈ તમ માટ, આ વસમી વાટ, જગતના તાત.
જોઈ નહિ દિનરાત, મારી સંગાત, પ્રભુ સાક્ષાત,
પ્રણામ પ્રણામ છે રામ રામ.

મણી—

૨૬

ચિદધન આતમ છે હૃદયમાં અખંડ આનંદ સાથ,
શું શોધે જંગલ દધિ નટમાં હંસા બૂલતો વાટ.

(૨૬)

અત્ર તત્ર સર્વત્રજ સરખો,
જ્ઞાન જ્યોતિથી જ્યોતિ નીરખો.
તન મન ધન સૌ અર્પણ કરતા,
પ્રગટ થાય સાક્ષાત

ચિદધન.

લીલા-બ્રહ્મ-મણી-

૨૭

જન ગદ્દા ધરની બાર ખહાર,
કર માફ બાપ હું પાપ ભાર—
કટ છે કપટ કારી, પાંખડી વેપધારી,
સુરજની શીખે હું બૂલ્યો છું બ્રહ્મચારી,
મર મોટા ગોધા, તેં છુળા જનતે ધાલી,
બૂલ્યો ભાઈ ખહેન,
રે જન જન જન,
પામે પડું સુકા લીલા બાપ,
લે લાન સાત આદ—

જન ગદ્દા.

જન ગદ્દા.

ખોડાણા—

૨૮

હરિ આના પ્રાણને જતો બચાવો,
કૃપાનાથ કરણાં લાવો. હરિ.
તું ન કિમરે તેને કોણ વારે, એ દુનિયાનો દાવો,
કેંક જતોને જીવ દાન આપી, કીધાં સજીવન પાછાં,
ઢાળી અમીની દ્રષ્ટિ દુઃખી વારે વહેલા આવો. હરિ.

ગંગા-બોધાવે—

૨૯

કરશે ગિરધારી સાથે,
 બસે બાઉં ભાગવા,
 પ્રભુ કમલ વદન ધનસ્યામ, તણું કામ ધરી હામ, ગળતું હું કરશે.
 જન મન લોભીના સાચવજો,
 લાધને પતિ વહેલા વળજો,
 વિચરે દેવાને વહેલ, તમે સેવા કરજો,
 ધરની ચિન્તા દો મેલી,
 આ ચાલી વેલી વેલી.

કરશે.

સુરજ—

૩૦

જોખન બુધેરે, (૨) પ્રેમ બુધે, આણુ બુધે,
 કોઈ રસિયાનાં નેન જોઈ બુધે,
 મીઠી મનહારી મુખ કાન્તિ કે જોઈ લાલ,
 મલકેરે, (૨) કામી મનમાંને મનમાં,
 ચાલ મારી લટકાળી, ભાળી બુધે.

જોખન.

લીલા-મણી-સુરજ—

૩૧

પડે ના પાપીના પાંગાર,
 જમત જનનો અતે શીટકાર,
 વિપય મતિ નવ રતિ ફળ દાતાર. પડે.
 હું બુલી પ્રીતમ પ્યારા, સ્ત્રી ધર્મ મર્મના પ્યાલ,
 ઠોકરથી સુધરે દુનિયા, મારી તુજને હાલ, હાલ, હાલ. પડે.

બોડાણો—

૩૨

વિભુવર નિંદલડી દો વિસારી,
મહા પ્રયત્ને વેલ મળી આ, આશ હવે હરિ તારી—વિભુ.

સાખી.

આશા આખી ભક્તને, સોંપી દુરકર કાજ,
લીધી પરીક્ષા દાસની, રાખ હવે મુજ લાજ— વિભુ.

સાખી.

કૃવની હાંક મુશી ઉડ્યા, લક્ષ્મિની તણ મોડ,
પામર પાખી ટળવળે, પુરો મનના કોડ— વિભુ.

સાખી.

ગંગો ગંગો આજ શું, શ્રમિત થયા મહારાજ,
શ્રમના દીન હવે આવશે, તો ક્યમ શરજે કાજ— વિભુ.



અંક ૩ નો



નાચનારીઓ—

૩૩

રંગમે ક્યસે હોરી ખેલુંગી, સાંવરીયે સંગ,
 ઘોખી ઘોવે મયસે સયસે, ઘોખનીયાકે સંગ,
 કીસ પાખીકી નજર લગી, મેરી ચોલી હો ગઈ તંગ. રંગ.
 મેરા શાહર સુરસ મીલા હય, રોજ પીવે હય ભંગ,
 હાય જ્યાની હો ગઈ ગારત, પાની હો ગયા અંગ. રંગ.

બ્રહ્મચારી—

૩૪

આજ કુળધાણી થઈ, નિષ્કળ નીવડી આશા,
 અરેરે ઉદારી આશા હાય, હાય, હાય, હાય,
 મનુષ્ય તરંગ રમે, અગ્નિવાય અધવચે હાય, હાય, હાય,
 મનદું બાળે તન પ્રજાળે, વિપદ અકાળે હાય, હાય, હાય.

ગોવાળ—

૩૫

ઝેણી ઝેણી મોરલીયો વાગે છે,
 ધના નાદ ગગનમાં ગાળે છે— ઝેણી ઝેણી.
 વા'લા વરણાગી ઉભા, જમનાની તીર,
 સુણીને નાદ ગાયો ભાગે છે— ઝેણી ઝેણી.

બોલાવો—

૩૬

તારી સાંવરી સુરત મનહરણી,

ગણતાં તપ ગુણના ગણાય,

જીભે ન વરણાય,

સેવક સુખકરણી—

તારી.

આશ પૂર્ણ થઈ તુજ ઉપકારે,

આ સંસારે ભગતી તારે

ભક્ત દેવ મન મોદ પમાડે

ગુણીજન ગુણ ગાય—

તારી.

બોલાવો—

૩૭

સ્વર્ગ જેવું ધામ આતો, ડંકપુર આનંદકારી,

પુણ્યની દીપમાળ ભાળી, પાપના સ્પર્શે વિકારી,

મીઠું યુનીન પાવનકારી, પાણી ભરીશું ગોમતી,

પાપી માનવ સ્નાન કરીને, પાપ તજે ભવ ભારકારી,

જય સદા રણુછોડજીની જ્યાં સદા કિયરાય છે.

કાળ ઝડપ ના વાગે ભાઈ, મહીમા એવો છે ભારી—સ્વર્ગ

કૃષ્ણ—

૩૮

સાખી.

વસ્ત્ર તજે જન જીર્ણ જે સજવા નવીન ચાંચ,

જીવ સરીર જીનું તજી નવીન શરીરમાં જાય. કાયા.

(૩૧)

કાચા વાદળની ઊંચારે, જીવડા શોક શીદને કરીએ,
સમજે માનવ કાચા મારી, કાચા કુંબપર મમતા તારી,
મૃગજળ ભરીડે માંહે ભારી, પ્યાસ ન છીપવા વારી,
ધીરજ ધરી શોકને પરહરીએ.

સર્વ—

ૐ

વિજ્ય, વિજ્ય, હરિજનોનાં, બક્ષાજનોનાં મંગળકારી,
દુઃખહારી ભારી, કુંજ વિહારી,
દાસ એહારી, દનુજ મારી, લીધાં ઉમારી,
મુખદ બિરદ દિવ્ય દાતાર. (૨) વિજ્ય—

શ્રી રણુછોડરાયનો પરમ ભકત.

❀ બોડાણુ ❀

નાટકનાં ગાયનો સમાપ્ત.

લગ્નસરાનો — — શણગાર તે શું ?



ખરા રજવાડી જરીના ડ્રેસો.



વરરાજને પહેરાવવાના ખરા તેમજ ખોટા લખ્ખા-
નાં જામા. જોધપુરી તેમજ રજવાડી મંડિલો, ખરી
અને ખોટી પાધડીઓ. નાસનાં ફેંટાં, ફેન્સી કટનાં સીર-
પેચ, ત્યા પીછી અને બાદલાની કલગી વીગેરે જથાબંધ
ત્યા છુટક બનાવનાર, વેચનાર, અને લાડે આપનાર.

દુકાન સ્ટેશનરોડ } ગોવનભાઈ નારણદાસ
તારહોફીસ પાસે }
બેગમપુરા સુરત. } છાપરીઆ શેરી—સુરત.

તા૦ કઃ—કિપર લખેલો દરેક જાતનો માલ ગ્રાઉંર મુજબ તા-
કાદે બનાવી આપવામાં આવે છે.

ભાંડેર ખખર.



તીએ દર્શાવતાં નાટકના ગાયનોના ક્રોધેરાઓ શેઠડી કી
અંખારી શ્રી 'સરસ્વતી નાટક સમાજ' નો જ્યાં જ્યાં મુકામ હતો
ઓશીસમાંથી મળશે.

૧ અઢલ મિસાફ	૦-૨-
૨ લક્ષ્મી વિજય	૦-૨-
૩ કીશોરસીંહ...	૦-૨-
૪ વગુડી જોમળ	૦-૨-
૫ કુસમાવતી	૦-૨-
૬ તુગરો સાપ...	૦-૨-૦
૭ સૌભાગ્યવતી	૦-૨-૦
૮ બકારાજ બોડાળો	૦-૨-૦
૯ સરસ્વતીચંદ	૦-૨-૦
૧૦ તુળસીદાસ...	૦-૨-૦
૧૧ અબેમન્યુનો ચક્રોત	૦-૨-૦
૧૨ લલિત મુખા	૦-૨-૦
૧૩ પારસમણી...	૦-૨-૦
૧૪ વગુડી જાલીમ	૦-૨-૦
૧૫ નવલ ગંગા...	૦-૨-૦
૧૬ મયુરદેવજી	૦-૨-૦
૧૭ આપા હરેજી	૦-૨-૦

માલેક,

શ્રી સરસ્વતી નાટક સમાજ.

